

ENERJİ POLİTİKALARI VE GÜVENLİĞİ, NÜKLEER DAYATMASI'NA BAKIŞ; 60. HÜKÜMET PROGRAMI

Elektrik Mühendisi Mustafa KADIOĞLU
mustafa.kadioglu@emo.org.tr

Halk arasında bilinen söz ile giriş yapmakta yarar vardır: "Perşembe'nin geleceği Çarşamba'dan bellidir". 60. hükümet programına bakıldığında, hükümet programı önümüzdeki 4 yılı kapsayacak olan çalışmayı mı planlıyor yoksa 59. hükümetin faaliyet raporunu mu özetliyor diye bir soru sormak gerekirse programdan çok faaliyet raporuna benzediğini söylememiz gerekir.

Biz elbette ki burada AKP'nin seçim çalışmasını ve neden böyle olduğuna dair araştırma yapmak veya incelemek niyetinde değiliz ve bu konuda da kendimizi yetkin de görmüyoruz. Ancak 60. hükümetin programına bakarak enerji politikaları ve güvenliği, nükleer dayatmaya işaret edebilmek için sürecin neler üzerinde işlediğini görerek olayı kavrayalım istiyoruz.

22 Temmuz seçimleri sürecini hatırlayacak olursak; Cumhuriyet'e sahip çıkma mitingleri, Anayasa Mahkemesi kararı, Genelkurmay'ın açıklamaları ve gece 23.00'lerde sayfaya

konan bildirilerle karşı karşıya gelen iktidar ve muhalefet sadece ve sadece polis yetki yasası ile emek, demokrasi ve özgürlük güçlerinin parlamentoya girememesi için seçim kanununda ve açık barajlarda anlaşmış biliyoruz. Anlaşma sağlanan %10'luk seçim barajına karşı oluşturulan bağımsız aday uygulamasının da önünü kesmek için bağımsız adayların seçim listelerine yazılmasına kadar akla gelmeyecek ayak oyunlarında anlaşmalar. "Tabii ki bütün bunları ülkemizin birliği, bütünlüğü, halkların kardeşliğine ve demokrasiye zarar gelmemesi için"! yapıldığının söylemi ile süreç tamamlandı.

Tamamlanan süreçte içte tekeli sermayenin ortakları ve dışta ABD ve AB gibi emperyal merkezlerin desteğini alan ve genel sloganı "Yola Devam" şeklinde olan AKP kendi kadrolarını da hayrete düşüren oy oranıyla parlamentonun büyük çoğunluğuna sahip olmuştur.

Biz elbetteki burada AKP'nin seçim çalışmasını ve neden böyle olduğuna dair araştırma yapmak veya incelemek niyetinde değiliz ve bu konuda da kendimizi yetkin de görmüyoruz. Ancak 60. hükümetin programına bakarak enerji politikaları ve güvenliği, nükleer dayatmaya işaret edebilmek için, sürecin neler üzerinde işlediğini görerek olayı kavrayalım istiyoruz.

YOLA DEVAM projesinde farklılık var mı?

AKP kendini Cumhuriyet döneminin en başarılı hükümeti gibi göstermeye çalışsa da, 1980 12 Eylül darbesi sonrası kurulan hükümetlerin özde devamı olduğu,

 Yeni liberal politikaların uygulayıcısı olduğu,

 ABD'nin Genişletilmiş Ortadoğu Projesi'nin öncüsü olabileceği

 Tekelci sermayenin ülkemizdeki temsilcilerinin genel çıkarı için AB'ye uyumdaki engelleri çözmek olduğu

Yeni liberal politikaların gereği olan özelleştirmeleri yapmak, kamu hizmeti, serbest rekabete dayalı piyasa modelinin oluşturulması adıyla "hizmet" in "meta"; "vatandaş" ın "müşteri" "kamu işletmeleri" nin "ticarethane" olmasını sağlamak olduğu,

Şeklinde özetlenecekler hükümet programının ana temasını kapsamaktadır. Tabi ki bununla birlikte var olan ve artacak sosyal sorunları bastırmak için "İç ve Dış düşman", "Terörist" söylemiyle militarizmi güçlendirmeyi de atlamamak gerekli.

60. hükümetin 27 sayfalık genel programının 2 sayfalık enerji bölümüne bakıldığında dünyanın uygulamalarının sonucu olan bugünün sorunlarında baş sırayı alan; Enerji politikasında liberalleşme uygulamaları ile mevcut enerji tesislerinin getirdiği sorunlar;

Enerji tesisini yerli kaynaklara dayandırılması;

Enerjide kaynak çeşitliliği;

Enerjideki çok başlılık;

Enerjinin üretim, iletim dağıtımındaki kayıplar;

Enerjinin tasarrufuna yönelik önlemlere

Yönelik farklı çözüm söylemeden, çözümün özelleştirme olduğunu, özel sektörün, serbest piyasa vasıtasıyla rekabete dayalı modelle çözülebileceğini belirten elektrik ve gaz iletim sistemlerinin Avrupa'ya entegre olacağını belirtmektedir. Doğalgazın elektrik üretimindeki payının rakam, zaman ve hangi kaynaklar üzerinde olacağı belirtilmeden aşağıya çekileceği ifade edilmektedir. Bu söyleme ve mevcut enerji tablosuna bakıldığında "BİNDİK BİR ALAMETE, GİDİYORUZ KIYAMETE" söylemini hatırlayarak çözüm serbest piyasa, rekabet ve özelleştirmeler ile özel

sektörün yapımına kaldı ise daha ne söylenebilir ki!!

2007 yılı itibariyle hidrolik+termik ve diğerleri olmak üzere 41.850 MW kurulu gücü olan ülke elektrik üretim tesislerinden 180 milyar kWh olarak şebekeye verilen enerji her yıl büyüme oranına paralel üretim, iletim ve dağıtım tesislerine yatırım yapılmalı ve yeni tesislerin devreye alınmasıyla enerjideki devamlılık sağlanabilir, ayrıca sağlıklı enerji, devamlılık ve verimlilik kaynak çeşitliliği, temin edilen ülke çokluluğuna bağlı olduğu bilinmektedir.

BÜTÜN BU ÖZELLEŞTİRMECİ, SERBEST PİYASA UYGULAYICISI ÇÖZÜMLER/ÇÖZÜMSÜZLÜKLER "SENEYE KARANLIKTA KALACAĞIZ!", "ÜLKE TURİZMİ BATAÇAK!" SÖYLEMİ İLE BİRLİKTE NÜKLEER SANTRALLERİN YAPIMINA DAVETİYE ÇIKARAN HALKIN VİCDANINDA DA KABULLENMEYİ GETİRECEKTİR.

Bu açıdan 2002'den sonra elektriğe meskenlerde zam yapılmadığı, sanayide %5 indirim yapıldığını ifade eden program BOTAŞ'ın, EÜAŞ'ın, TEDAŞ'ın zararlarının kimin tarafından karşılandığını ve karşılanacağını bilmiyormuş gibi yazılmıştır.

Enerji üretim tesisleri 2003-2007 arasında EPDK tarafından lisans verilen irili ufaklı 100 ad. (14902 MW)+403 ad. (5534 MW) toplam 503 adet 20436 MW güçten üretime geçen sadece 700 MW güçtür. Buna ilaveten mevcut üretim, iletim ve dağıtım tesislerinde yetersizlikten, ömrünü doldurmuş olmasından ve yetişmiş eleman azlığı ile taşeron eliyle hizmet verilmesinden dolayı %7'lerde olması gereken kayıp %17-18'lerde olduğu bu alandaki yetkililerce kabul edilmekte olup bu rakam ise bürokrasi tarafından muhasebe oyunları

ve kamu kurum ve kuruluşlarına faturalamalarda üstü örtülmektedir.

En ucuz enerjinin tasarruf edilen enerji olduğu herkesçe kabullenilmiştir. Bu başlıkta somut elle tutulur hiçbir şey yapılmadığı gibi sadece söylemlerle geçirmektedir. Enerji üretimindeki çevreye verilen zararların önlenmesi yönünde çözümler serbest piyasa mantığı ile özelleştirmeye havale edilmektedir.

Bütün bu özelleştirmeci, serbest piyasa uygulayıcısı çözümler/çözumsuzlükler "Seneye karanlıkta kalacağız!", "Ülke turizmi batacak!" söylemi ile birlikte nükleer santrallerin yapımına davetiye çıkaran halkın vicdanında da kabullenmeyi getirecektir. Nükleer santrallere karşı çıkmamak genel doğrularımızın inkârı ile birlikte çocuklarımızın geleceğine ayrıca ipotek koymaktır.

Nükleer tekellerin, pazarlayıcıların kâr hırsının yanında bölgenin güçlü ülkesi olmanın hayalinin nükleer silaha sahip olmaktan geçtiğine inanan ulusalcı çevrelerin suskunluğuna ve kabul etmesine rağmen ülkesini seven gerçek yurtsever, devrimci, demokratlar, örgütlü olduğu kurumlarda antiemperyalist bir bakış ile sürece müdahale etmeyi görev saymalıdır. Bu görevin önünde olması gereken elbette TMMOB örgütlülüğü ile tüm emek ve demokrasi güçlerinin birliğidir.

